

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 4C/52/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613203393
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Ernestová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2013:7613203393.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudca JUDr. Alena Ernestová v právnej veci navrhovateľky L. E. G.. XX.X.XXXX, E. K. J. C. XXXX/X, A., zastúpenej Občianskym združením „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“, Škultétyho 3, Košice, právne zastúpené JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Škultétyho 3 proti odporcovi Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, právne zastúpenému JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košiciach, B. Němcovej 22 o zrušenie rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C/2985/2012 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach so sídlom na Alžbetinej 41 v Košiciach sp. zn. 2C/2985/2012 z 19. 1. 2012.

Súčasne o d k l a d á vykonateľnosť tohto rozsudku až do právoplatného skončenia tejto veci.

Odporca je p o v i n ň ý uhradiť navrhovateľke na účet právnej zástupkyne navrhovateľky JUDr. Dariny Solárovej náhradu trov konania vo výške 199,50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n ň ý zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu z titulu súdneho poplatku 99,50 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/2985/2012 zo dňa 19.1.2012 a náhrady trov konania. V návrhu uviedla, že uvedeným rozsudkom bola zaviazaná zaplatiť odporcovi 157,12 eur a trovy rozhodcovského konania 276,- eur. Spolu s rozsudkom bolo navrhovateľke doručené upovedomenie o začatí rozhodcovského konania z 9.1.2012 a návrh na začatie rozhodcovského konania. Návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku podala z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky, ktorá je v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany a jej použitie predstavuje výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Navrhovateľka v návrhu uviedla, že v konaní pred rozhodcovským súdom boli uplatnené nároky, ktorá mali vzniknúť poisťovni ako osobitná pohľadávka zodpovedajúca nákladom poisťovne vynaloženým na uzavretie poistenia. Ide o neprimeranosť uvedenej podmienky, podľa ktorej odporca prenáša na navrhovateľku náklady vzniknuté v súvislosti s predajom produktu - poistnej zmluvy. Administratívne náklady nie sú v záujme spotrebiteľa a preto po navrhovateľke nemožno spravodlivo požadovať, aby uhrádzala províziu obchodnému zástupcovi, ktorého zamestnával odporca. K samotnému rozhodcovskému rozsudku uviedla, že nemala možnosť riadne sa vyjadriť v konaní pred rozhodcovským súdom, skrátene rozhodcovské konanie nemá oporu v zákone a takéto konanie je opätovne v neprospech navrhovateľky a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov rozhodcovského konania. Poukázala na skutočnosť, že ide o spotrebiteľský vzťah, kde je príslušnosť rozhodcovského súdu vylúčená, pričom rozhodca rozhodoval výlučne na základe listinných

dôkazov a ničím nepodložených tvrdení odporcu. Poukázala na porušenie práv navrhovateľky zaručené Ústavou SR v čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd tvrdiac, že navrhovateľke bolo odňaté právo konať pred súdom, nebola predvolaná ako účastníčka konania, nebol jej oznámený termín rozhodovania a bolo jej znemožnené riadne si obhájiť svoje práva. Poukázala na čl. 3 ods. 1 smernice č. 93/13/EHS o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá nebola individuálne dojednaná, opakovane tvrdiac, že dojednania rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských zmluvách ak spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, sú považované za neprijateľné. V tomto prípade nebola rozhodcovská doložka individuálne dojednaná. Tvrdila, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, pretože priamo vo všeobecných poistných podmienkach v časti XV. „Rozhodcovské konanie“ je v niekoľkých bodoch opísané, že žalovaný kreuje arbitrážny súd. Poukázala na text čl. XV. Všeob. poistných podmienok z ktorých časti citovala: „Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poistník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok“. Ďalej citovala bod 8 čl. XV. podľa ktorého dojednanie tohto článku má univerzálnu povahu a zaväzuje bezvýhradne všetkých právnych nástupcov zmluvných strán.

Z časti XVII. „Záverečné ustanovenie“, bod 2. je zrejmé, že všeobecné poistné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy. Z bodu 7 rovnako vyplýva, že spory sa budú riešiť pred arbitrážnym súdom čo vyplýva „zo zásad dohodnutých v týchto všeobecných poistných podmienkach“. Už zo samotného žalobného návrhu odporcu na arbitrážne konanie, ale i priamo z textu poistnej zmluvy vyplýva, že všeobecné poistné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy, t.j. že nemala podpísať nielen „Osobitné zmluvné dojednania k poistnej zmluve“, ale ani všeobecné poistné podmienky, o ktorých odporca tvrdí, že sú súčasťou poistnej zmluvy a ani samotnú poistnú zmluvu a iba tak by sa vyhla arbitrážnemu konaniu.

Poukázala na skutočnosť, že individuálne vyjednanie zmluvných podmienok znamená, že by si sama niečo v poistnej zmluve vymienila a druhá strana - odporca by to prijal. V tomto prípade ide však o využitie štandardnej formulárovej zmluvy. Poukázala na ustanovenie § 53 zákona č. 40/1964 Z.z., najmä na odsek 3, ktorý upravuje spôsob dohodnutia individuálnych dojednaní. Teda ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté. Preto rozhodcovské doložky, ktoré sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy sú neplatné.

V ďalšom poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne vo veci č.k. 11C/91/2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 28.2.2010. Týmto uznesením bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bolo odporcovi uložené, aby sa zdržal postupu podľa zmluvných podmienok - rozhodcovskej doložky. Odporca súdne rozhodnutie nerešpektuje.

Odporca žiadal návrh v plnom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že konanie v ktorom sa rozhoduje o zrušení rozhodcovského rozsudku, nie je spotrebiteľským sporom. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátenej konaní a zo žaloby nie je zistiteľné, či navrhovateľka podala proti doručenému rozhodcovskému rozsudku opravný prostriedok. Uviedol, že naďalej je daná prednosť kompetencie rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným, pretože rozhodcovské konanie sa začalo skôr. Je preukázané jeho pokračovanie a po podaní odporu odporcom je daná prednosť kompetencie rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným zo zákona. Preto všeobecný súd v tomto konaní nemá založenú príslušnosť konať a rozhodovať pre nedostatok podmienok konania. Vzniesol námietku podľa § 106 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol, že rozhodcovská doložka je platná, pretože navrhovateľka ju osobitne podpísala, teda bola individuálne dojednaná.

Tvrdil, že odporca splnil podmienky poistnej zmluvy a poistník t.j. navrhovateľka mala možnosť ovplyvniť obsah zmluvného dojednania ohľadom rozhodcovskej doložky, o čom svedčia osobitné zmluvné dojednania č. 1/2007, všeobecné zmluvné podmienky a poistná zmluva. Navrhovateľka podpisovala osobitne poistnú zmluvu, osobitne všeobecné zmluvné podmienky a zmluvné dojednania, ktoré definujú rozhodcovskú doložku. Teda účastníci zmluvného vzťahu potvrdili svojim podpisom, že v prípade akéhokoľvek sporu sa namiesto súdneho konania podrobia konaniu pred rozhodcovským súdom. Navrhovateľka mala teda dve možnosti - buď podpísať osobitné zmluvné dojednania t.j. rozhodcovskú doložku s tým, že sa na ňu bude vzťahovať právomoc rozhodcovského súdu alebo nepodpísať osobitné zmluvné dojednania a teda by podliehal právomoci všeobecného súdu. Podľa tvrdenia odporcu osobitné dojednania boli výrazne oddelené od textu všeobecných poistných podmienok práve preto, aby aj navrhovateľke bolo jasné, zrejmé a nezameniteľné s ostatným textom všeobecných poistných podmienok a poistnej zmluvy. Odporca tvrdil, že navrhovateľka bola náležite poučená prostredníctvom

sprostredkovateľa poistenia, ktorý je vedený v zozname Národnej banky Slovenska a dostáva licenciu na túto činnosť. O poučení navrhovateľky svedčí aj záznam o potrebách a požiadavkách klienta, ktorý účastníci zmluvného vzťahu podpisovali spolu s poistnou zmluvou. V svojom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že na žiadosť navrhovateľky došlo k zrušeniu poistnej zmluvy a k zániku poistenia ku dňu 17.11.2010 s preplatkom 50,44 eur. Návrh, ktorý podal odporca na Arbitrážny súd Košice na zaplatenie 157,12 eur, zodpovedá nákladom odporcu vynaloženým na uzavretie poistenia, keď podľa odseku 7a časti XVII všeobecných poistných podmienok z 21.5.2007, má v prípade zrušenia poistnej zmluvy nárok na vyplatenie províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poistnej zmluvy.

Zástupca odporcu sa na pojednávanie nedostavil, súhlasil s pojednávaním bez jeho osobnej účasti, hoci predchádzajúce pojednávania žiadal odročiť s tým, že odporca bude navrhovať ďalšie dokazovanie na preukázanie svojich tvrdení. Podal doplňujúce vyjadrenie, poukázal na viaceré uznesenia odvolacích súdov, ktoré v obdobnej právnej veci posúdili rozhodcovskú doložku za nepochybne individuálne dojednanú tvrdiac, že aj v tomto prípade bola rozhodcovská doložka individuálne dojednaná a teda je aj platná. Poukázal na stav právnej neistoty, keď súdy v podobných veciach rozhodujú iným spôsobom a preto sa odporca obrátil na Ústavný súd SR, ktorý rozhodnutím č. 499/2012 rozhodol o zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 5/2012, pričom táto sťažnosť sa dotýkala posudzovania identickej rozhodcovskej doložky ako v tomto prejednávacom prípade. Aj v súčasnosti odporca podal dve ústavné sťažnosti v dvoch konaniach vedených na Najvyššom súde SR pod č. 6Cdo 1/2012 a 5Cdo 112/2012.

Súd vykonal dokazovanie, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 2C/2985/2012 zo dňa 19.1.2012, vydaným Arbitrážnym súdom Košice, bola navrhovateľka zaviazaná zaplatiť odporcovi sumu 157,12 eur a nahradiť trovy konania vo výške 276,- eur. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia, rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. V odôvodnení konštatuje, že z písomného poverenia navrhovateľa (subjektu Rapid life životná poisťovňa a.s.) z 1.1.2009 resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom odporkyne (v tomto konaní navrhovateľky), ktorá nebola povinná ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Odporkyňa mala možnosť zmluvnú podmienku neprijať bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mala teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali navrhovateľa (v tomto konaní odporcu) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech odporcu.

Uvedený rozhodcovský rozsudok prevzala navrhovateľka do vlastných rúk dňa 13.2.2013, čo je zrejme z doručky predloženej rozhodcovským súdom.

Dňa 16.7.2008 bola medzi navrhovateľkou a odporcom uzatvorená poistná zmluva č. 4376900157 so začiatkom poistenia dňa 17.7.2008 a koncom poistenia dňa 17.7.2023. Zmluva v závere obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poistnú zmluvu uzatvorila (navrhovateľky), že bola oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poistnej zmluvy.

Všeobecné poistné podmienky odporcu, predložené navrhovateľkou spolu s poistnou zmluvou č. 4376900157 v časti XV. s názvom Rozhodcovské konanie obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poistník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poistných podmienkach.

Za všeobecnými poistnými podmienkami, ktoré boli podpísané navrhovateľkou dňa 16.7.2008, sú uvedené osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poistnej zmluve č. 4376900157, kde podľa bodu 2 poistník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi

zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poisťných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania sú podpísané navrhovateľkou dňa 16.7.2008.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Poisťná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 16.7.2008, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poisťnej zmluvy je zrejme, že odporca ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z obchodného registra. Navrhovateľka je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poisťnej zmluvy, ani rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zrejme, aby navrhovateľka pri uzatváraní poisťnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred

predtlačených tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poisťná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenej tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa navrhovateľky.

Odporca v konaní namietal nesplnenie procesných podmienok na rozhodnutie v tejto veci tunajším súdom. Tvrdil, že konanie nie je spotrebiteľským sporom. Ide o konanie o zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu a preto podlieha poplatkovej povinnosti zo strany navrhovateľa. Súd tvrdí, že vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný navrhovateľkou ako spotrebiteľom. Z toho dôvodu je podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch navrhovateľka oslobodená od platenia súdnych poplatkov pre toto konanie a teda námietka nesplnenia poplatkovej povinnosti navrhovateľkou, uplatnená odporcom v písomnom podaní zo dňa 25.3.2013, nie je dôvodná. V ďalšom tvrdil, že je potrebné zastaviť konanie v zmysle § 106 Občianskeho súdneho poriadku pre nedostatok právomoci súdu konať v tejto veci. Súd dodáva, že takýto postup by bolo možné zvoliť len pre prípad, ak by sa mala vec podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní. Toto ustanovenie nie je pre daný prípad použiteľné, pretože § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. odkazuje na prejednanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušným súdom a nie rozhodcom. Preto takáto námietka odporcu neobstojí.

Súd má za to, že v konaní boli pre rozhodovanie vo veci tunajším súdom splnené všetky procesné podmienky konania.

Navrhovateľka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala okrem iných dôvodov aj zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Návrh na začatie konania bol podaný v zákonom stanovenej lehote 30 dní, čo je zrejme z toho, že predmetný rozhodcovský rozsudok bol navrhovateľke doručený dňa 13.2.2013 a návrh na začatie konania bol na tunajšom súde podaný dňa 26.2.2013.

Vykonaným dokazovaním má súd za to, že návrh na začatie konania bol podaný dôvodne. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poisťných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poisťných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poisťných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovskou doložkou spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu, že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy. Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Už len vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto možné konštatovať, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke a preto bolo potrebné rozhodcovský rozsudok č. 2C/2985/2012 zrušiť.

Súd má tiež za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to tvrdil odporca. Odporca poukázal pritom na osobitné zmluvné dojednania, ktoré navrhovateľ samostatne podpísal. V prvom rade súd poukazuje na to, že odporca nepreukázal skutočnosť, aby bol navrhovateľ riadne oboznámený so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že navrhovateľ všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísal ešte neznamená, že navrhovateľ sa skutočne mal možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby navrhovateľ ako priemerný spotrebiteľ mal možnosť si ich prečítať a aby pochopil ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejmé z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli navrhovateľkou podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že navrhovateľka podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačenej formulára poistných podmienok. Zo strany odporcu nebolo preukázané jeho tvrdenie, že navrhovateľka ako spotrebiteľ mala možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah. Táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo všeobecných poistných podmienok a ani z osobitných zmluvných dojednaní.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach, je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne odporca. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, totiž zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V danej veci sa rozhodcovské konanie uskutočnilo na rozhodcovskom súde podľa výberu odporcu bez toho, aby tento výber mala navrhovateľka možnosť akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení poukázal na Nález Ústavného súdu SR č. II. ÚS 499/2012, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení uznesenia Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci na základe sťažnosti žalovaného účastníka pre porušenie ústavných práv. Predmetná vec sa dotýkala identickej rozhodcovskej doložky ako v tomto prípade. Podľa názoru tunajšieho súdu uvedené rozhodnutie nie je aplikovateľné v tomto konaní poukazujúc na to, že sa týka exekučnej veci, ako aj na to, že rozhodnutie Ústavného súdu SR sa týka hlavne procesných pochybení a nezaobera sa platnosťou resp. neplatnosťou rozhodcovskej doložky vo všeobecných zmluvných podmienkach žalovaného účastníka.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať.

Súd poukazuje opakovane na to, že za individuálne dohodnutú zmluvnú podmienku sa nepovažuje podmienka, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná v rámci typovej zmluvy a je obvyklé, že spotrebiteľ jej obsah nemení. Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve sa nestáva individuálne dohodnutou podmienkou len tým, že spotrebiteľ od nej neodstúpi. V opačnom prípade by šlo o popretie celej filozofie ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Z vyššie uvedených dôvodov súd preto návrhu navrhovateľa vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Navrhovateľka v priebehu konania požiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C/2985/2012 z 19.1.2012. V ustanovení § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. nie sú vymedzené podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Je však nepochybné, že dôvody odkladu musia spočívať na úvahe súdu o možnom úspechu vo veci samej a zabránení výkonu predmetného rozhodnutia. Právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom spôsobilým na vymáhanie plnení v ňom priznaných odporcov. Účelom odkladu vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia je ochrana toho, kto odklad žiada. Je zrejmé,

že napriek prebiehajúcemu súdному konaniu má odporca právo sa domáhať výkonu predmetného rozhodnutia. V konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku mala navrhovateľka úspech, rozhodnutie však nie je právoplatné. Súd má preto za to, že sú splnené podmienky povolenia odkladu vykonateľnosti daného rozhodcovského rozsudku. V opačnom prípade by totiž mohlo dôjsť k nútenému vymáhaniu plnení z neho vyplývajúcich už v priebehu tohto konania. Odkladom vykonateľnosti sa tak predíde možnému navyšovaniu nákladov, ktoré by mohli vzniknúť prípadnou exekúciou rozhodcovského rozsudku. Z týchto všetkých dôvodov súd rozhodol tak, že odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp.zn. 4C/52/2013.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O trovách konania rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia. Trovy boli priznané navrhovateľke, ktorá bola v konaní úspešná, na účet právnej zástupkyne zástupcu navrhovateľky. Táto si uplatnila náhradu trov konania vo výške 199,50 eur. Súd priznal navrhovateľke na účet jej právnej zástupkyne trovy vo výške 199,50 eur a pozostávajú z trov právneho zastúpenia určených podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 1.6.2013 a to za tri úkony (príprava a prevzatie, podanie žalobného návrhu a stanovisko k vyjadreniu odporcu) po 58,69 eur, k čomu treba pripočítať 3 x 7,81 eur režijný paušál, spolu 199,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.